

MIT JELENT ZSIDÓNAK LENNI?

SZKC_210_04-05

A ZSIDÓ KULTÚRA

A modul szerzője: Maksa Katalin

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

10. ÉVFOLYAM



MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
1. alkalom (3 × 45 perc)					
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Tanári tájékoztatás a modul közvetlen céljáról és tartalmáról					
A	A tanár tájékoztatja a tanulókat az óra témájáról. 3 perc		Frontális osztálymunka – tanári közlés		
I/b Szimbólumok					
A	A tanulók kiscsoportokban összegyűjtik, milyen szimbólumokat ismernek, ezek mihez kapcsolódnak, és megfogalmazzák, véleményük szerint miért fontosak a szimbólumok. A csoportok egymással is megosztják saját „gyűjtésüket”, és megbeszélik a szimbólumok jelentőségét. 25 perc	Előzetes ismeretek előhívása	Kooperatív tanulás – szóforgó, csoportszóforgó		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a A zsidóság legfontosabb jelképeinek és azok jelentésének megismerése: menóra, Dávid-csillag					
A	Tanulópárok rajzokat készítenek különböző jelképekről, egyik az egyikről, másik a másiktól szóló képet és szöveget kapja meg. A párok bemutatják egymásnak e két jelképet a képek és az összefoglaló szövegek alapján. 15 perc	Megfigyelési képesség Ábrázolási képesség Jelkép jelentésének értelmezése Szövegértelmezés	Önálló és páros munka – rajzolás, olvasás, majd bemutatás	D1 (A Knesszet előtti menóra, a Dávid-csillag és jelentéseik)	
II/b A zsidóság megtartó erőinek, valamint a magyarországi zsidó holokauszt történetének tanulmányozása					
A	A tanulók képek és szövegek segítségével kiscsoportban ismerkednek a zsidó otthonok jellemző tárgyival (mezúza, sabbati két gyertya, a letakart kalács, kehely, imakönyvek) és a zsidóság heti ünnepnapja, a szombat jelentőségével. A csoportok két-két különböző témáról összefoglaló vázlatot készítenek plakátokra. A zsidó holokausztot külön tanulmányozza egy csoport. Témák: Sabbat és Mezúza A Tóra, a zsinagóga bemutatása A zsidóság szent helyei, a zsidó férfiak viselete Egy zsidó ember életének sorsfordulói A zsidó holokauszt Magyarországon 60 perc	A zsidóság történetének, hagyományainak megismerése Más kultúrák felé való nyitottság Más kultúrák immánens szemlélete, társadalmi folyamatok átfogó megértése Tolerancia Empátia	Kooperatív csoportmunka – fordított szakértői mozaik, plakát	D2 (Képek és szövegek a csoportmunka témáiról)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/c Ki a zsidó?					
A	<p>A tanár hét álláspontot helyez el kartonlapokon a terem különböző pontjain a zsidó identitással kapcsolatban.</p> <p>Hét álláspont:</p> <ul style="list-style-type: none"> aki zsidó származású; aki a héber nyelvet beszéli; aki a zsidó hagyományokat követi; aki zsidó vallású; aki a zsidósághoz tartozónak érzi magát; akit a környezete annak tart; aki holokauszt-túlélőként vagy túlélő utódaként a zsidó sorsközösséghez tartozónak érzi magát. <p>Mindenkinek el kell döntenie, melyik álláspontot képviseli, és ennek megfelelő felirathoz kell állnia. A pedagógus megkérdez néhány vagy akár több diákot is, mivel indokolja döntését. Valamennyi szempontot képviselő diák legyen a megkérdezettek között.</p> <p>Az érvek elhangzása után újra helyet lehet választani, ha az érvek hatására megváltozott a diákok álláspontja a feladat alapkérdéséről.</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>Identitástudat erősítése</p> <p>Egyéni álláspont meggyőző érvek hatására történő megváltoztatása</p> <p>Mérlegelés képessége</p> <p>Érvelés képessége</p> <p>Saját álláspont képviselése</p>	<p>Frontális osztálymunka – magyarázat, megbeszélés</p>		<p>Hét kartonlapon jól láthatóan a hét álláspont</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a Héber jókívánságok, üdvözlések, szólások					
A	A tanulók megtanulnak néhány héber jókívánságot, üdvözlést és szólást. 7 perc	Tolerancia Másság elfogadása	Önálló munka	D3 (Néhány héber jókívánság, üdvözlés, szólás)	
III/b A házi feladat megbeszélése					
A	A tanár házi feladatként adja a tanulóknak (kelő nyitottság esetén és a lehetőségek függvényében), hogy látogassanak el a település zsinagógájába istentiszteletre. Jelezzék előre, magyarázzák el jövetelük célját, motivációit, és ha lehet, kezdeményezzenek beszélgetést a zsinagóga rabbijával, kántorával. A feladatot lehet, sőt ajánlatos csoportosan végezni. Ha ez nem lehetséges, másik feladatot kapnak a tanulók: Csoportonként tanulmányozzák a zsidó étkezés jellemzőit, válasszanak ki egy magyarországi zsidó ételt, a hozzávalókat gyűjtsék össze a következő foglalkozásra. 5 perc	Tervezés, szervezés Nyitottság Kommunikációs készség Információk keresése, feldolgozása	Frontális osztálymunka – házi feladat megbeszélése	D4 (A zsidó étkezés jellemzői, néhány recept)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
2. alkalom (3 × 45 perc)					
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Beszélgetőkör					
A	Azok a tanulók, akik el tudtak menni zsidó imaházba, beszámolnak élményeikről, beszélgetés kezdődik a zsidó imaházakban tett látogatásról. Az ételekkel foglalkozó csoportok összeszedik, mit találtak jellemzőnek a zsidó ételekre vonatkozóan. Elmondják, megbeszélik a többiekkel, milyen ételt, süteményt választottak elkészítésre. 20 perc	Kommunikációs készség Vélemények megfogalmazása	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a A héber abc					
A	A tanár bemutatja a tanulóknak a héber abc betűit. A tanulók megpróbálják leírni saját nevüket héber betűkkel, majd könyvjelzőt készítenek. 15 perc	Új ismeretek elsajátítása Új ismeretek alkalmazása	Frontális osztálymunka – tanári bemutatás Önálló munka	D5 (A héber ábécé) Színes kartonlapok, tollak	P1 (A héber ábécé)
II/b Magyarországi zsidó ételek készítése					
A	A csoportok elkészítik, majd kóstolóval egybekötve bemutatják a kiválasztott ételeket. Főzés közben a <i>Szól a kakas már</i> című zsidó népzenei hangkazetta felvételeit hallgatja az osztály. 40 perc	Szervezés Együttműködés	Csoportmunka – sütés-főzés	A kiválasztott ételek hozzávalóit a diákok hozzák a foglalkozásra	P2 (<i>Szól a kakas már</i> című hangkazetta)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/c A zsidó vallás, zsidó szokások, hagyományok – források tükrében					
A	<p>A csoportok megbeszélik a következő kérdéseket a rendelkezésre álló források segítségével: Hogyan tükrözik a források az Örökkévaló és a zsidó ember kapcsolatát? Milyen emberi együttélési szabályokat, törvényeket, normákat fogalmazznak meg? Források: Tízparancsolat (Mózes II. könyve, 20, 2–17.) A legfőbb zsidó imádság (Mózes V. könyve, 6, 4–9.) Kaddis Embertársi kötelességek, aranyszabály (Mózes II. könyve, 19, 9–18.) Hillél tanítása (Talmud, Sabbat, 31a) Rabbi Akiba meséje (Talmud, Brakhot, 61b) A zsidóság hitvallomása (Maimonides)</p> <p>A csoportok röviden beszámolnak a többi csoportnak az általuk megbeszéltekről. A beszámolókból a kiválasztott idézetekből is felolvassanak.</p> <p style="text-align: right;">35 perc</p>	<p>Írott szöveg értelmezése Együttélési normák, szabályok, törvények értelmezése Empátia Tolerancia Ismeretek összegzése Szóbeli szövegalkotás</p>	<p>Kooperatív tanulás – szakértői mozaik, csoportbeszámolók</p>	<p>D6 (Forrásgyűjtemény)</p>	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a Beszélgetőkör					
A	A tanulók megfogalmazzák, milyen gondolatokat visznek magukkal a szövegekből, a megismert történetekből. A tanár segítő, nyitott mondatokkal facilitálja az értékelést: pl. „Nem felejttem el...”; „Először – a modul feladatainak végzése közben – gondolkodtam el azon, hogy...”; „A foglalkozáson tanultak megerősítettek abban, hogy...”. 15 perc	Érzések, élmények megfogalmazása Véleményformálás	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		
III/b A Szól a kakas már című jiddis népdal megtanulása					
A	Az osztály megtanulja a <i>Szól a kakas már</i> című jiddis népdalt. Hallás után próbálják közösen elénekelni. A tanulók héber köszönéssel válnak el. 10 perc	Kulturális értékek befo-gadása Művészeti érzék	Frontális osztálymunka – énektanulás	D7 (<i>A Szól a kakas már</i> című jiddis népdal szövege)	P2 (<i>Szól a kakas már</i> című hangkazetta)

MELLÉKLETEK

P1

A héber ábécé

A héber ábécé 22, kizárólag mássalhangzókat jelölő betűből áll.
A magánhangzók pontok és vonalak formájában hozzájuk kapcsolhatók ugyan, de általában elhagyják őket.
A betűket számokként is lehet használni.

P2

Szól a kakas már című hangkazetta

Magyar zsidó népzene, Muzsikás együttes; a teljes mű hossza 39 perc 20 másodperc.